

Laidiens: **14.08.2015., Nr. 158**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2015/158.5**

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 131

Rīgā 2015. gada 12. augustā

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 28 5. p.)

**Apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības grupas maksātspējas
aprēķina normatīvie noteikumi**

*Izdoti saskaņā ar Apdrošināšanas un
pārapdrošināšanas likuma 205. panta ceturto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības grupas maksātspējas aprēķina normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka grupas maksātspējas kapitāla prasības un grupas izmantojamā pašu kapitāla aprēķināšanas kārtību.
2. Noteikumi ir saistoši:
 - 2.1. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrībām, kas ir dalības sabiedrības vismaz vienā apdrošināšanas sabiedrībā, pārapdrošināšanas sabiedrībā, dalībvalsts vai nedalībvalsts apdrošinātājā vai dalībvalsts vai nedalībvalsts pārapdrošinātājā;
 - 2.2. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrībām, kuru mātes sabiedrība ir dalībvalstī reģistrēta apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrība vai jaukta finanšu pārvaldītājsabiedrība;
 - 2.3. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrībām, kuru mātes sabiedrība ir nedalībvalstī reģistrēta apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrība vai jaukta finanšu pārvaldītājsabiedrība, nedalībvalsts apdrošinātājs vai nedalībvalsts pārapdrošinātājs ar nosacījumu, ka:
 - 2.3.1. Eiropas Komisija grupas uzraudzības piemērošanas vajadzībām nav atzinusi nedalībvalstī reģistrētas mātes sabiedrības uzraudzības režīma līdzvērtību vai pagaidu līdzvērtību Eiropas Savienības prasībām vai
 - 2.3.2. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (tālāk tekstā – Komisija) atbilstoši Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 241. panta prasībām nav atzinusi, ka nedalībvalsts uzraudzības režīms ir līdzvērtīgs Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumā noteiktajam grupas uzraudzības režīmam, vai
 - 2.3.3. Eiropas Komisija ir pieņēmusi lēmumu par nedalībvalsts uzraudzības režīma pagaidu līdzvērtību Eiropas Savienības prasībām, bet Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības bilances

summa pārsniedz nedalībvalstī reģistrētas mātes sabiedrības bilances summu.

II. Vispārīgie principi

3. Grupas maksāspējas aprēķinā ņem vērā dalības sabiedrības proporcionālo daļu tās saistītajās sabiedrībās, kas aprēķināta, pamatojoties uz:

3.1. konsolidēto pārskatu sastādīšanai izmantotajiem procentiem (ja izmantota šo noteikumu IV nodaļā aprakstītā 1. metode – konsolidētā finanšu pārskata metode);

3.2. parakstītā pamatkapitāla proporcionālajām daļām, kas tieši vai netieši pieder dalības sabiedrībai (ja izmantota šo noteikumu V nodaļā aprakstītā 2. metode – atskaitīšanas un summēšanas metode).

4. Ja saistītā sabiedrība ir meitas sabiedrība un tai nav pietiekama izmantojamā pašu kapitāla, ar ko iespējams segt tās maksāspējas kapitāla prasību, tad, neraugoties uz izmantoto metodi, meitas sabiedrības maksāspējas kapitāla prasība un izmantojamais pašu kapitāls tiek iekļauts grupas maksāspējas aprēķinā pilnā apmērā, nepiemērojot šo noteikumu 3. punktā noteikto proporcionalitātes principu. Ja Komisija vai citas iesaistītās uzraudzības iestādes uzskata, ka mātes sabiedrības, kam pieder noteikta kapitāla daļa, atbildība ir ierobežota ar minēto kapitāla daļu, ņemot vērā citu akcionāru vai dalībnieku atbildību, Komisija, ja tā ir grupas uzraudzības iestāde, var atļaut meitas sabiedrības maksāspējas kapitāla prasību un izmantojamo pašu kapitālu ņemt vērā proporcionāli.

5. Šo noteikumu 3. punktā minēto proporcionālo daļu aprēķina principu nosaka Komisija, ja tā ir grupas uzraudzības iestāde, pēc konsultēšanās ar citām iesaistītajām uzraudzības iestādēm un grupas mātes sabiedrību šādos gadījumos:

5.1. ja starp atsevišķām grupas sabiedrībām nav kapitāla saiknes;

5.2. ja iesaistītā uzraudzības iestāde ir noteikusi, ka balsstiesību vai kapitāldaļu tiešu vai netiešu turēšanu sabiedrībā kvalificē kā līdzdalību, jo iesaistītā uzraudzības iestāde uzskata, ka minētā sabiedrība tiek būtiski ietekmēta;

5.3. ja iesaistītā uzraudzības iestāde ir noteikusi, ka sabiedrība ir citas sabiedrības mātes sabiedrība, jo saskaņā ar iesaistītās uzraudzības iestādes viedokli tai ir dominējoša ietekme uz attiecīgo sabiedrību.

6. Grupas ietvaros izmantojamo pašu kapitālu, kas izlietots vienas sabiedrības maksāspējas kapitāla prasības segšanai, nav atļauts atkārtoti izmantot citas apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas sabiedrības maksāspējas kapitāla prasības segšanai. Aprēķinot grupas maksāspēju, ja maksāspējas aprēķina metodes neparedz citādi, izslēdz šādas summas:

6.1. apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas dalības sabiedrības tādu aktīvu vērtību, no kuriem finansē apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas saistītās sabiedrības maksāspējas kapitāla prasības segšanai izmantojamo pašu kapitālu;

6.2. apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas dalības sabiedrības apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas saistītās sabiedrības tādu aktīvu vērtību, no kuriem finansē minētās apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas dalības sabiedrības maksāspējas kapitāla prasības segšanai izmantojamo pašu kapitālu;

6.3. apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas dalības sabiedrības apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas saistītās sabiedrības tādu aktīvu vērtību, no kuriem finansē minētās apdrošināšanas vai pārāpdrošināšanas dalības

sabiedrības jebkuras citas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības segšanai izmantojamo pašu kapitālu.

7. Grupas maksātspējas aprēķinā ir atļauts iekļaut šādus pašu kapitāla posteņus, ja tie tiek izmantoti, lai segtu saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasību:

7.1. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības, kurai tiek aprēķināta grupas maksātspēja, saistītās dzīvības apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības papildu fondus (*surplus funds*), ja tie atbilst pašu kapitāla posteņiem noteiktajiem kritērijiem;

7.2. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības, kurai tiek aprēķināta grupas maksātspēja, apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības parakstīto, bet neapmaksāto kapitālu.

8. Grupas maksātspējas aprēķinā neiekļauj:

8.1. parakstīto, bet neapmaksāto kapitālu, ja tas ir dalības sabiedrības potenciālās saistības;

8.2. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības parakstīto, bet neapmaksāto kapitālu, kas ir apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības potenciālās saistības;

8.3. apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības parakstīto, bet neapmaksāto kapitālu, kas ir tās pašas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības citas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības potenciālās saistības.

9. Ja Komisija uzskata, ka apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības segšanai izmantojamā pašu kapitāla postenis, kas nav minēts šo noteikumu 7. punktā, nav faktiski pieejams, lai segtu apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības maksātspējas prasību, kurai tiek aprēķināta grupas maksātspēja, attiecīgo pašu kapitāla posteni aprēķinā var iekļaut tikai tādā apmērā, kādā tas ir izmantojams saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības segšanai.

10. Šo noteikumu 7. un 9. punktā minēto pašu kapitāla posteņu summa nepārsniedz apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasību.

11. Apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības, kurai tiek aprēķināta grupas maksātspēja, apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības jebkādu papildu pašu kapitāla (*ancillary own funds*) posteni, kam nepieciešams Komisijas vai citas iesaistītās uzraudzības iestādes iepriekšējs apstiprinājums, var iekļaut aprēķinā tikai tad, ja to ir apstiprinājusi Komisija vai cita iesaistītā uzraudzības iestāde, kas atbildīga par minētās saistītās sabiedrības individuālo uzraudzību.

12. Aprēķinot izmantojamo pašu kapitālu grupas maksātspējas prasības segšanai, aprēķinā neiekļauj izmantojamo pašu kapitālu no apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības un šādu sabiedrību savstarpējā finansējuma:

12.1. saistītās sabiedrības;

12.2. dalības sabiedrības;

12.3. jebkuras tās dalības sabiedrības citas saistītās sabiedrības.

13. Aprēķinot grupas maksātspēju, neņem vērā apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības, kam tiek aprēķināta grupas maksātspēja, apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla

prasības segšanai izmantojamo pašu kapitālu, ja attiecīgo pašu kapitālu veido savstarpējs finansējums ar kādu citu minētās apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas dalības sabiedrības saistīto sabiedrību.

14. Savstarpējs finansējums pastāv, ja apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrībai vai citai tās saistītajai sabiedrībai ir dalība citā sabiedrībā vai tā izsniedz aizdevumus citai sabiedrībai, kurai tieši vai netieši pieder pirmās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības segšanai izmantojamais pašu kapitāls.

III. Aprēķina metožu piemērošana

15. Ja apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrībai ir vairāk nekā viena apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītā sabiedrība, grupas maksātspēju aprēķina, iekļaujot katru no minētajām apdrošināšanas un pārapdrošināšanas saistītajām sabiedrībām.

16. Ja apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistītās sabiedrības galvenais birojs atrodas citā dalībvalstī nekā dalības sabiedrības, kam tiek aprēķināta grupas maksātspēja, galvenais birojs, aprēķinā attiecībā uz saistīto sabiedrību ņem vērā maksātspējas kapitāla prasību un izmantojamo pašu kapitālu, kas aprēķināts atbilstoši saistītās sabiedrības mītnes valstī noteiktajām prasībām.

17. Aprēķinot tādas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības grupas maksātspēju, kurai ar apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrības vai jauktas finanšu pārvaldītājsabiedrības starpniecību ir netieša līdzdalība apdrošināšanas saistītajā sabiedrībā, pārapdrošināšanas saistītajā sabiedrībā, nedalībvalsts apdrošināšanas sabiedrībā vai nedalībvalsts pārapdrošināšanas sabiedrībā, grupas maksātspējas aprēķinā iekļauj arī pastarpināto apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrību vai jaukto finanšu pārvaldītājsabiedrību.

18. Grupas maksātspējas aprēķina vajadzībām pastarpinātu apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrību vai pastarpinātu jauktu finanšu pārvaldītājsabiedrību uzskata par apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrību, uz kuru attiecas Latvijas Republikas un Eiropas Komisijas normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz individuālās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības un izmantojamā pašu kapitāla noteikšanu.

19. Ja pastarpinātai apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrībai vai pastarpinātai jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai ir subordinētais kapitāls vai cits izmantojamais pašu kapitāls, uz kuru attiecas Eiropas Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2015/35 (2014. gada 10. oktobris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II), (tālāk tekstā – ES regula Nr. 2015/35) noteiktie kvantitatīvie ierobežojumi, to atzīst par izmantojamo pašu kapitālu līdz summai, ko aprēķina, piemērojot ES regulā Nr. 2015/35 noteiktos kvantitatīvos ierobežojumus kopējam izmantojamā pašu kapitāla apmēram grupas līmenī.

20. Pastarpinātas apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrības vai pastarpinātas jauktas finanšu pārvaldītājsabiedrības izmantojamā pašu kapitāla posteņus, kam apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības individuālā izmantojamā pašu kapitāla aprēķina vajadzībām būtu nepieciešams saņemt atļauju saskaņā ar Komisijas 2015. gada 12. augusta normatīvo noteikumu Nr. 130 "Apdrošinātāju un pārapdrošinātāju maksātspējas kapitāla prasības un pašu kapitāla aprēķināšanas normatīvie noteikumi" prasībām, var iekļaut grupas maksātspējas aprēķinā tikai pēc Komisijas atļaujas saņemšanas, ja tā ir grupas uzraudzības iestāde.

21. Aprēķinot tādas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības grupas maksātspēju, kas ir dalības sabiedrība nedalībvalsts apdrošinātājā vai pārapdrošinātājā, saskaņā ar šo noteikumu V nodaļā noteikto 2. metodi, minēto nedalībvalsts apdrošinātāju vai pārapdrošinātāju aprēķina vajadzībām uzskata par apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistīto sabiedrību.